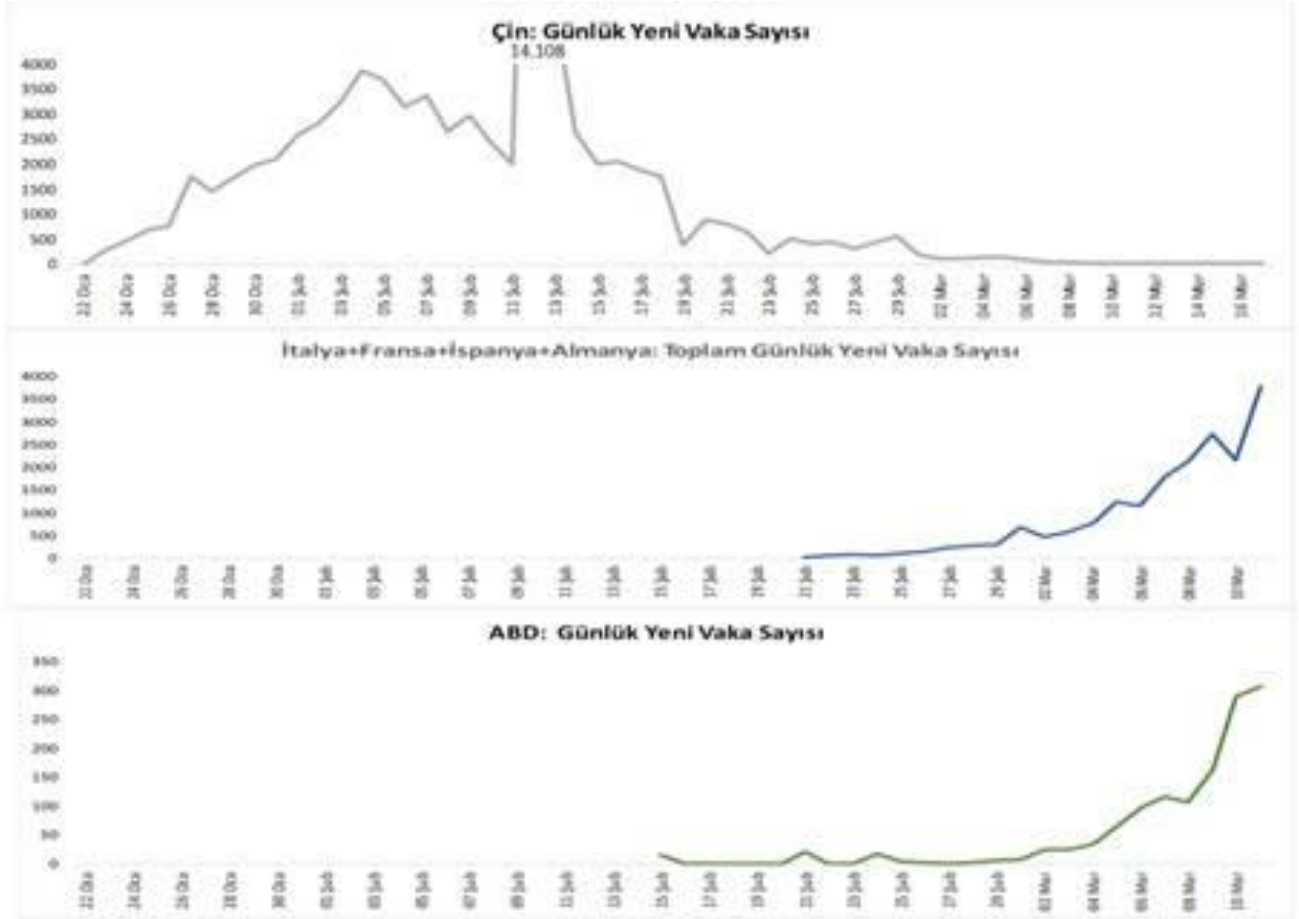

Koronavirüs gelişmeleri ve küresel çapta alınan önlemler

Açıklanan son rakamlara göre küresel çapta teşhis edilen vaka sayısı yaklaşık 200 bin kişi olup, virüs kaynaklı can kaybı 8 bin kişiye yaklaşmıştır. Çin'deki günlük yeni vaka sayısındaki artış miktarı önemli ölçüde azalırken, Avrupa ve Amerika'da artmaktadır.

Hükümetlerin birinci önceliği de, haklı olarak, virüsü kontrol altına almak. Bu kapsamda hükümetler, yurttaşlarının fiziksel güvenliğini ve sağlığını koruma altına almak için etkin önlemler alıyor. Ekonomik açıdan değerlendirildiğinde ise, korona virüsü hem talep hem de arz şoku oluşturuyor. Talep şoku; ekonomide güven kanalı ile, tüketim ve yatırım harcamalarında oluşan azalma, hizmet harcamalarındaki daralma ile kendisini gösteriyor. Arz şoku ise; üretim tesislerinin kapanması, tedarik zincirlerindeki kesintiler ve nakit akışlarına ilişkin belirsizliklerden kaynaklanıyor.

Alınan Önlemler:

Hükümetler bir yandan sağlık önlemleri alırken, diğer yandan oluşabilecek ekonomik zararı en aza indirmeyi hedefliyor. Nitekim, küresel büyüme görünümü Korona virüsü kaynaklı önemli belirsizlik içinde. Hükümetlerin getirdiği kredi desteklerini de; parasal destekler, mali destek paketleri ve regülasyon kolaylıkları olarak 3 ayrı grupta sınıflandırabiliriz.

Dr. Fatma Melek – Dr. Eralp Denктаş, CFA

Koronavirüs gelişmeleri ve küresel çapta alınan önlemler

- **Parasal genişleme:** Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler genişleyici ek adımlar açıklıyor. Örneğin Fed; politika faiz oranını %0-%0,25 bandına çekti; yeni bir miktarsal genişleme ile 700 milyar \$'lık varlık alım programı açıkladı. Ayrıca piyasa likiditesini güvence altına alan, küresel finansal kriz sürecinde kullanılanlara benzer ilave likidite kolaylıkları uygulamaya koyuyor. ECB de, halihazırda eksi seviyelerde olan mevduat faizini değiştirmemiş olsa da var olanın üzerine 120 milyar euroluk ek parasal genişleme programı ve ek bir uzun vadeli kredi paketi açıkladı. ECB; bankalara, özellikle KOBİ'lere yönelik kredileri teşvik etmek amaçlı, mevduat faiz oranının 25 baz puan altına kadar düşük maliyetli (-75 baz puan) fonlama imkanı tanıdı. Diğerleri arasında; örneğin Japonya Merkez Bankası'nın ek (BOJ) borsa yatırım fonu (ETF) ve özel sektör borcu alımı çarpıcı: Mevcut programın üzerine toplamda 8 trilyon yen artış (~ 75 milyar \$) oldu. Bunlar dışında birçok Merkez bankası faiz indirimleri ile birlikte kredi destek programları açıkladılar. TCMB de politika faiz oranını indirirken, finansal istikrarı desteklemek için ilave likidite destekleri açıkladı.
- **Hükümet destekleri:** ABD'de, Hazine Bakanı Mnuchin, 1 trilyon \$ civarı kapsamlı bir destek paketi üzerinde çalıştıklarını belirtti. Planın, havayolu, otelcilik gibi gelişmelerden daha olumsuz etkilenen sektörlerle kredi sağlanmasını ve çalışanlara yönelik destekleri içerdiği belirtiliyor. Çalışanlara yönelik bir vergi tatili getirilmesi de gündemde. Almanya, kamu bankası KfW aracılığı ile, virüsün ekonomi etkilerini azaltması için 550 milyar euro tutarında , firmalara kredi desteği sağlayacak. Fransa da 300 milyar euro tutarında benzer bir kredi garantisi ile 45 milyar euro harcama planlanıyor.
- **Regülasyon destekleri:** Başta Avrupa ve İngiltere Merkez bankaları olmak üzere; birçok para otoritesi, bankaların sermaye taşıma zorunlulukları konusunda gevşemeye gittiler. Ayrıca ülkemizde BDDK, kredilerin takibe alınmasına yönelik süreyi 90 günden 180 güne çıkarttı.

Piyasalar

- **Virüs gelişmeleri riskli aktif fiyatlamalarında küresel çapta belirsizliklere ve volatilitelere neden oluyor.** Hisse senedi piyasalarında; S&P 500'de, 19 Şubat yakın dönem tepe seviyesine göre düşüş; %25, Eurostoxx 50: %38, MSCI gelişmekte olan piyasalar hisse senedi endeksi ise 17 Ocak'tan itibaren düşüş gösteriyor: %28 düşüş.
- Riskli aktiflerdeki ilk düşüşle beraber, ABD 10 yıllık devlet tahvili faizleri ve altın alım gördü. 9 Mart itibarıyla; altın ons başına 1700\$ seviyesine kadar ulaşırken, ABD 10 yıllık tahvil getirileri de % 0,33 ile tarihi düşük seviyesini gördü. Sonrasındaki piyasa dinamiği ise alışılmadık dışında: Riskli varlıklar satış görürken, güvenli liman niteliğindeki bu varlıklar da satış gördü. Piyasalarda dolar likidite ihtiyacının artması kaynaklı gerçekleşen bu eğilimle, Fed de piyasalara likidite destek paketi açıkladı.
- Hisse senedi piyasalarındaki satışlarla ve daha düşük politika faizi oranlarına rağmen, ABD yüksek getirili özel sektör tahvilleri ile konuta dayalı varlıkların getirileri yüksek seyrediyor. Bu durum ekonomik yavaşlama beklentisi ile birlikte, kısmen de likidite koşulları nedeniyle gerçekleşiyor olabilir. Her halukarda; bu gözlem, politika yapımcılarının, özellikle işletmelere yönelik finansal açıdan rahatlatıcı önlemlerin hayata geçirilmesinin önemini ortaya koyuyor.

Dr. Fatma Melek – Dr. Eralp Denктаş, CFA

Bu rapor Akbank Ekonomik Araştırmalar ve Ak Yatırım tarafından hazırlanmıştır.

Ekonomikarastirmalar@akbank.com

Dr. Fatma Melek – Baş Ekonomist

Fatma.Melek@akbank.com

Dr. Eralp Denktas, CFA

Eralp.Denktas@akbank.com

M. Sibel Yapıcı

Sibel.Yapici@akbank.com

Meryem etinkaya

Meryem.Cetinkaya@akbank.com

YASAL UYARI: Bu rapor ve yorumlardaki yazılar, bilgiler ve grafikler, ulaşılabilen ilk kaynaklardan iyi niyetle ve doğruluğu, geçerliliği, etkinliği velhasıl her ne Őekil , suret ve nam altında olursa olsun herhangi bir karara dayanak oluşturması hususunda herhangi bir teminat, garanti oluşturmadan, yalnızca bilgi edinilmesi amacıyla derlenmiştir. İř bu raporlardaki yorumlardan; eksik bilgi ve/veya g¼ncellenme gibi konularda ortaya çıkabilecek zararlardan Akbank TAş, Ak Yatırım Ař ve çalışanları sorumlu değildir. Akbank TAş ve Ak Yatırım Ař her an, hiçbir Őekil ve surette ¼n ihbara ve/veya ihtara gerek kalmaksızın s¼z konusu bilgileri, tavsiyeleri değiştirebilir ve/veya ortadan kaldırabilir. Genel anlamda bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olan iř bu rapor ve yorumlar, kapsamı bilgiler, tavsiyeler hiçbir Őekil ve surette Akbank TAş ve Ak Yatırım Ař'nin herhangi bir taahh¼d¼n¼ tazammum etmediğinden, bu bilgilere istinaden her t¼rl¼ ¼zel ve/veya t¼zel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, geerleştirilecek işlemler ve oluşabilecek her t¼rl¼ riskler bizatihi bu kişilere ait ve raci olacaktır. Hiçbir Őekil ve surette ve her ne nam altında olursa olsun, her t¼rl¼ geek ve/veya t¼zel kişinin, gerek doğrudan gerek dolayısı ile ve bu sebeplerle uğrayabileceği her t¼rl¼ doğrudan ve/veya dolayısıyla oluşacak maddi ve manevi zarar, kar mahrumiyeti, velhasıl her ne nam altında olursa olsun uğrayabileceği zararlardan hiçbir Őekil ve surette Akbank TAş, Ak Yatırım Ař ve çalışanları sorumlu tutulamayacak ve hiçbir Őekil ve surette her ne nam altında olursa olsun Akbank TAş, Ak Yatırım Ař ve çalışanlarından talepte bulunulmayacaktır. Bu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgiler “yatırım danışmanlığı” hizmeti ve/veya faaliyeti olmayıp; yatırım danışmanlığı hizmeti almak isteyen kişi ve kurumların, iř bu hizmeti vermeye yetkili kurum ve kuruluşlarla temasa geçmesi ve bu hizmeti bir s¼zleřme karşılığında alması SPK mevzuatınca zorunludur. "Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portf¼y y¼netim Őirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile m¼řteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı s¼zleřmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel g¼r¼řlerine dayanmaktadır. Bu g¼r¼řler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir."